ETAMBUTOL

(*S*,*S*)-(+)-2,2'-(Etylenodiimino)-bis-(1-butanol)

Etap 1. Rozdział racemicznego 2-amino-1-butanolu na enancjomery S-(+) i R-(-)

1.1. Synteza L-wodorowinianu S (+)-2-amino-1-butanolu

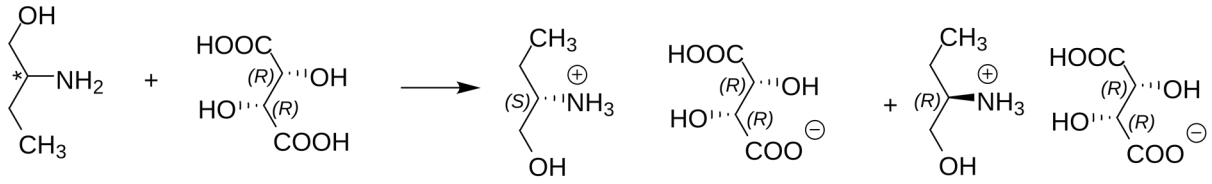

Rac

Odczynniki:

4,0 g	(0,045 mola)	(±)-2-amino-1-butanol (d = 0,940 g/cm^3)
6,75 g	(0,045 mola)	kwas L-(+)-winowy (kwas (*2R*,*3R*) – winowy)
20,0 ml		metanol
20,0 ml		metanol do krystalizacji

Wykonanie preparatu

W kolbie stożkowej o pojemności 50 ml rozpuszcza się kwas L-(+) winowy w 20 ml metanolu a następnie dodaje się (±)-2-amino-1-butanol. Uzyskany roztwór chłodzi się w łaźni lodowej i miesza intensywnie bagietką do czasu wydzielania się białego osadu, po czym pozostawia się mieszaninę w temperaturze 0 – 4 ^{0}C przez ok. 2-3 h. Wydzielony osad odsącza się na lejku Büchnera i przemywa zimnym metanolem (ok. 3 ml) (przesącz należy oddać do pokoju przygotowawczego). Wilgotny osad przenosi się do kolby okrągłodennej o pojemności 100 ml, dodaje 20 ml metanolu, całość utrzymuje się w stanie wrzenia pod chłodnicą zwrotną przez ok. 30 minut I sączy przez sączek karbowany. Z przesączu po oziębieniu w łaźni lodowej wydziela się osad L-(+)-wodorowinianu (*S*)-2-amino-1-butanolu, który sączy się na lejku Büchnera i suszy na powietrzu lub pod lampą.

TLC

metanol : st. NH_3 100 : 1,5 (detekcja: 0,5% etanolowy roztwór ninhydryny)

Właściwości

Białe kryształy o t.t. 140-142 ^{0}C, rozpuszczalne w wodzie i niższych alkoholach; $[\alpha]_D^{20} = +24^0 \pm 1$ (c = 5, woda)

WYCIĄG Z KARTY CHARAKTERYSTYKI SUBSTANCJI NIEBEZPIECZNYCH

1. (±) 2-Amino-1-butanol

CAS: 96-20-8
Postać: ciecz
Barwa: żółty
Zapach: aminowy, specyficzny

Symbol	GHS05, GHS07, GHS09
hasło ostrzegawcze	niebezpieczeństwo
rodzaj zagrożenia	**H302** - Działa szkodliwie po połknięciu. **H314** - Powoduje poważne oparzenia skóry oraz uszkodzenia oczu. **H400** - Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne.
środki ostrożności	**P273** - Unikać uwolnienia do środowiska. **P280** - Stosować rękawice ochronne/ odzież ochronną/ ochronę oczu/ ochronę twarzy. **P305 + P351 + P338** - W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać. **P310** - Natychmiast skontaktować się z OŚRODKIEM ZATRUĆ lub lekarzem.
sprzęt ochrony osobistej	Stosować odzież ochronną, okulary, rękawiczki

2. Kwas L-(+)-winowy

CAS: 87-69-4
Postać: ciało stałe
Barwa: biały
Zapach: brak dostępnych danych

Symbol	GHS05
hasło ostrzegawcze	niebezpieczeństwo
rodzaj zagrożenia	**H318** - Powoduje poważne uszkodzenie oczu.
środki ostrożności	**P280** - Stosować rękawice ochronne/ ochronę oczu/ ochronę twarzy. **P305 + P351 + P338** - W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać.
sprzęt ochrony osobistej	Stosować odzież ochronną, okulary, rękawiczki

3. Metanol

CAS: 67-56-1
Postać: ciecz
Barwa: bezbarwna
Zapach: gryzący

Symbol	GHS02, GHS07, GHS08
hasło ostrzegawcze	niebezpieczeństwo
rodzaj zagrożenia	**H225** - Wysoce łatwopalna ciecz i pary. **H301 + H311 + H331** - Działa toksycznie po połknięciu, w kontakcie ze skórą w następstwie wdychania **H332** powoduje uszkodzenie narządów
środki ostrożności	**P210** - Przechowywać z dala od źródeł ciepła/ iskrzenia/ otwartego ognia/ gorących powierzchni. – Palenie wzbronione **P260** - Nie wdychać pyłu/ dymu/ gazu/ mgły/ par/ rozpylonej cieczy. **P280** - Stosować rękawice ochronne/ odzież ochronną/ ochronę oczu/ ochronę twarzy **P301+P310** - W PRZYPADKU POŁKNIĘCIA: Natychmiast skontaktować się z OŚRODKIEM ZATRUĆ lub lekarzem. **P311** - Skontaktować się z OŚRODKIEM ZATRUĆ lub lekarzem
sprzęt ochrony osobistej	Stosować odzież ochronną, okulary ochronne, rękawiczki